

mit, have Plads i Loven, i det mindste som midlertidig Bestemmelse. Det var kun disse 2 Paragraffer, jeg vilde henlede Opmærksomheden paa. I det hele ønsker jeg, at Loven maa komme ud; jeg haaber, den kan faa enkelte Forbedringer i et Udvalg, og i det hele vil jeg foretrække Regeringsforslaget, saaledes som det er forelagt, fremfor det, som er sendt fra Landstinget. Smidertid er der endnu en Paragraf, som jeg skal henlede Opmærksomheden paa, men for Resten har den foregaaende Tale allerede omtalt den, og det er § 15. Jeg savner ligeledes i det Forslag, Landstinget har sendt herved — og jeg kan ikke forstaa, hvorfor man i saa Henseende er gaaet bort fra Regeringens Forslag — Bestemmelsen om Hjælp til de Lærere, der ere blevne gamle i de Navigations-skoler, der maa forsvinde.

Marineministeren (M. Ravn): Jeg kan, navnlig efter det lange Foredrag, vi have hørt af det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valokreds (Berg), fatte mig temmelig kort. I det hele kan jeg ikke andet end sige, at jeg kan være tilfreds med, hvad der er udtalt af det nævnte ærede Medlem. For det første var han i det hele enig med mig i, at de Fordringer, der ere stillede til Eksamenene, maa anses for at være de rette. Jeg haaber da ogsaa, at hvad der i denne Henseende er foreslaaet, omtrent skal gaa igennem, da der jo er Enighed derom mellem den nedsatte Kommission, Marineministeren, Landstinget og nu det ærede Medlem, der jo har et betydeligt Rødestab til disse Forhold. Det ærede Medlem er ogsaa i det hele enig med mig i Punkter, hvor jeg havde været af en anden Anskuelse end Kommissionen. Det er jo ikke saa ganske saa, idet Kommissionen mente, at det vilde være det rigtigste at lægge hele Navigationsvæsenet over til en anden Minister. Den vilde have — og det var jo vel Hovedsagen — en enkelt Stats-skole i Kjøbenhavn og vilde undertrykke Navigationsdirektøren saaledes, at det egentlig kun blev Forstanderen for Navigations-skolen i Kjøbenhavn, der her i Landet — i det mindste væsentligst da — havde med Navigationen at gøre, og naturligvis over ham, men i en større Frastand, Indenrigsministeren. Altsaa i saa Henseende var det ærede Medlem i det væsentlige enig med det Standpunkt, jeg havde indtaget. Da han imidlertid kom til nærmere at tale om det Afnit, som angaar de anerkendte Navigations-skoler, saa jeg nok, at i flere Henseender vare hans Anskuelser temmelig afvigende fra dem, som ere fremsatte i §§ 12, 13 og

14. Dette gælder navnlig det Spørgsmaal, om det skal være saaledes som nu, at det ved Finansloven bestemmes, hvilke Skoler der skulle være anerkendte, eller om det skal bestemmes af Administrationen. I den Henseende tror jeg dog nok, det har en vis Fordel, at denne Sag henlægges under Administrationen. Navnlig naar der skal føres Tilsyn med disse Skoler af Administrationen, er det dog egentlig ikke saa urimeligt, at man under Administrationen lægger den Myndighed, til svende og sidst, hvis Skolen ikke vil gøre Fyldest, at tilbagetage Understøttelsen. Jeg tror ikke, man behøver at frygte for, at en saadan Bestemmelse skulde blive taget lessindig af vedkommende Minister. Saa vidt jeg kan dømme af en temmelig lang Erfaring, er der snarere Tilbøjelighed til i saadanne Tilfælde at vente for længe end til at slaa for hurtig til. For Resten er dette jo ikke noget, som til svende og sidst vilde lægge Hindringer i Vejen for Loven. Med Hentyk til § 14 fandt det ærede Medlem, at det, at en Del af de Bestemmelser, der er Tale om, navnlig de realelementariske Bestemmelser, skulle gives af Ministeren, vilde indskrænke disse Skolers Frihed og være for stor en Byrde for dem. Men i den Henseende maa det jo erindres, at der var til Gengæld givet Skolerne, saaledes som Lovforslaget var forelagt af mig, en, som jeg tror, ret væsentlig Begunstigelse, nemlig ved Pensjonsretten for Lærerne. Jeg beklager, at denne Bestemmelse er falden bort i Landstinget, og jeg tror ikke, at denne Ret kan ganske erstattes ved, at man igennem Finansloven nu og da kan give Understøttelse til en Lærer. Jeg har netop ligesom det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valokreds været af den Anskuelse, at disse Skoler ikke kunne sammenstilles med Realskoler og lignende, men snarere maatte sammenstilles med specielle Skoler, hvorefter det ærede Medlem nævnedes flere forskellige, Veterinærskoler og andre, og som nu understøttes af Staten. Det forekommer mig ogsaa, at disse Anstalter, Navigations-skolerne, ikke kunne betragtes som rent private Skoler, og at det derfor kunde være rimeligt, at Lærerne havde en vis Ret til Pension. Naar Skolerne altsaa havde en saadan Ret til Pension for Lærerne, og de saaledes nærmede sig til Stats-skoler, var det ikke helt urimeligt, at de ogsaa vare et noget stærkere Tilsyn i flere Retninger undergivne. Smidertid er jo Pensjonsbestemmelsen falden i Landstinget, og der var der en saa stærk Stemning imod den, at jeg ikke tror, man vil kunne naa at sætte den igennem. Dette kan jeg kun beklage, men i alt Fald vil der jo nok kunne raades Bød paa det, som det